

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Qvaestio LXXXI. De causa peccati ex parte hominis, & de traductione
peccati originalis, cuius homo est causa per originem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

¶ Ad hoc dicitur: qd ista non contrariatur adiuicem: ubi namq; dicitur, qd semper est peccatum, cum caro concupiscit aduersus spiritum. quod ibi di sciendum est. Do mino concedente: hic aut nihil contra dicta vniuersalem dicitur. Non. n. dr, qd aliquan do no est peccatum, sed dicitur, qd quando ei ro actualiter resis tit, non est peccatu, quod nihil repugnat illi, qm vtru tale qua do inueniatur; non affirmatur: na non al feritur, qd concupiscit carni aduersus ip sum aliquando ratio resistit, non est pecca tu. Et inenit: auctor hic solum satisfacere argumento pro praesenti materia. qua tra ctatur de potestate diaboli: & dicere, qd concupiscente carne aduersus spiritum no consergit peccatu ex concupiscencia, quam potest facere diabo lus. sed ex non resiste tia rationis, qua non subiacet potestati da monis: quia concupi scencia ista, si ratio ei resistit, non est pecca tu, sed materia exer cenda virtutis. Et hoc fat est argumento, qd dato quod semper sit peccatum, ut Aug. di cit, non tamen ad il lud necessitat demon, qui ad non resistentia rationis necessitate ne quit. Vnum aut pos sibile sit rationem con cupiscenti, actualiter carni totaliter resiste re, indiscussum dimi titur, vt impertinens.

¶ De quarto articulo eiusdem 8o. que, nihil occurrit scribendum.

AD PRIMVM ergo dicendu, quod non quilibet potestas maior homine, potest mouere voluntatem hominis, sed solus d. Deus, vt supra habitum est.*

AD SECVNDVM dicendum, qd illud quod est apprehensum per sensum vel imaginatione, no ex necessitate mouet voluntatem, si homo habeat usum rationis, nec semper huiusmodi apprehensio ligat rationem.

AD TERTIVM dicendum, quod concupiscencia carnis contra spiritum, quando ratio ei actualiter resistit, non est peccatum, sed materia exercenda virtutis. Quod autem ratio ei non resistat, no est in potestate diaboli: & ideo non potest inducere necessitatem peccati.

de anima: sed diabolus pot mouere imaginationem hominis, vt dictum est, & etiam exteriores sensus. dicit enim August. in lib. 83. q. quod serpit hoc malu, scilicet quod est a diabolo, per omnes aditus sensibiles, dat se figuris, accommodat se coloribus, adharet sonis, infundit se saporibus. ergo potest ratione hominis ex necessitate inclinare ad peccandum.

¶ 3. Prater. Secundum Aug. No nullum peccatum est, cum caro concupiscit aduersus spiritum: sed concupiscenciam carnis diabolus potest causare, sicut & ceteras passiones, eo modo quo sup. dictum est, ergo ex necessitate pot inducere ad peccandum.

SED CONTRA est, qd dicitur 1. Petr. ult. Aduersarius uester diabolus tanquam leo rugiens, circuit quarens quem deuoret, cui resistite fortes in fide. Frustra autem talis admonitio datur, si ho ei ex necessitate succuberet. non ergo pot homini necessitate inducere ad peccandu.

RESPON. Dicendum, quod diabolus propria virtute, nisi refranetur a Deo, potest aliquem inducere ex necessitate ad faciendum aliquem actum, qui de suo genere peccatum est: no autem potest inducere necessitate peccandi. quod patet ex hoc, quod homo motiu ad peccandum non resistit nisi per ratione, cuius vsum totaliter impedire potest mouendo imaginationem, & appetitum sensitiuum, sicut in arreptiis patet: sed tunc rone sic ligata, que quid homo agat, non imputatur ei ad peccatum: sed si ratio non sit totaliter ligata, ex ea parte qua est libera, potest resistere peccato, sicut supra dictum est. Vnde manifestu est, quod diabolus nullo modo potest necessitate inducere homini ad peccandum.

AD PRIMVM ergo dicendu, quod non quilibet potestas maior homine, potest mouere voluntatem hominis, sed solus d. Deus, vt supra habitum est.*

AD SECVNDVM dicendum, qd illud quod est apprehensum per sensum vel imaginatione, no ex necessitate mouet voluntatem, si homo habeat usum rationis, nec semper huiusmodi apprehensio ligat rationem.

AD TERTIVM dicendum, quod concupiscencia carnis contra spiritum, quando ratio ei actualiter resistit, non est peccatum, sed materia exercenda virtutis. Quod autem ratio ei non resistat, no est in potestate diaboli: & ideo non potest inducere necessitatem peccati.

ARTICVLVS IIII.

Virum omnia peccata hominum sint ex suggestione diaboli. AD QVARTVM sic proceditur. Videtur, quod omnia peccata hominum sint ex suggestione diaboli. Dicit enim Dionys. 4. cap. de diuina nomia multitudo demonum causa est omnium peccatorum & sibi, & alijs.

¶ 2. Prater. Quicumque peccat mortaliter, efficitur seruus diaboli, secundum illud 1o. 8. Qui facit peccatum, seruus est peccati: sed ei aliquis in seruitute addicitur, a quo est superatus, ut dr 2. Petr. 2. quicumq; facit peccatum, superatus est a diabolo. ¶ 3. Prater. Facit peccatum diabolus, quod non est reparabile, quia cecidit nullo suggerente. si quis aliqui homines peccarent per liberum arbitrium, suggerente, eorum peccatum esset irremediabile, quod patet esse falsum, ergo omnia peccata hominum a diabolo suggeruntur.

SED CONTRA est, quod dicitur in lib. de ecclesiasticis dogmatibus, Non omnes cogitationes nostrae mala a diabolo excitantur, sed aliquot nostris arbitrij motu emergunt.

RESPON. Dicendu, qd occasionaliter quidem indirecte diabolus est causa omnium peccatorum nostrorum, in quantum induxit primum hominem ad peccandum, ex cuius peccato intantur virtutes humana natura, vt omnes ad peccandum producti simus: sicut diceretur esse causa combustionis lignorum, qui ligna siccat, ex quo sequeretur, qd si non incenderentur. Directe autem non est causa peccatorum humanorum, ita qd singula peccata persuadeat: Quod Origenes probat ex hoc, qd etiam si diabolus non esset, homines haberent petitem ciborum, & venerorum, & similia, posset esse inordinatus, nisi ratione ordinatum, quod subiacet libero arbitrio.

AD PRIMVM ergo dicendu, qd multum est motum est causa omnium malorum nostrorum secundum primam originem, ut dictum est.

AD SECVNDVM dicendum, qd non solum motus alicuius qui ab eo superatur, sed etiam qui voluntarie se subiecit: & hoc modo fit seruus diaboli, qui motu proprio peccat.

AD TERTIVM dicendum, qd peccatum diabolus fuit irremediabile, quia nec aliquo suggerente cauuit, nec habuit aliquam prouidentiam ad peccatum ex precedenti suggestione causatam, quod nullo hominis peccato dici potest.

QVAESTIO LXXXI.

De causa peccati ex parte hominis, in quinque articulos diuisa.

¶ ENDE considerandum est de causa peccati ex parte hominis. Cum autem ho sit ca peccati alteri homini exterius suggerendo, sicut & diabolus, habet quendam specialem modum causandi peccatum in alterum per origine: unde de peccato originali dicendu est. ¶ Et circa hoc tria consideranda occurrunt. Primo, de eius traditione. Secundo, de eius essentia. Terrio, de eius subiecto.

Art. praece.

q. 6. 12. circa p. 1. eo. 5.

Lib. 19. de ci. Dei. c. 3. ante med. illius. fo. 5.

Art. praece.

q. 77. ar. 7.

D. 123. q. 2. art. 6.

D. 445.

¶ Super Q. 1. Articulu. num.

¶ Natio. q. 1. bium primo. tionum occur. pacto. ita. dicitur. auctoris. de. mot. quo. originali. p. tum. trad. vocat. portionalis. mag. ludo. de. peccat. bri. ac. no. huius. uentis. illius. & h. hominis. ad. p. parentem. gem. ipsum. in. co. Nam. qua. mem. bro. quod. mouet. ad. culp. ne. culp. brum. culp.

fit: generans autem non mouet generationis motione hic hominem existentem ad culpam, sed facit hunc hominem esse cum tali defectu quo non fit participatio culpae, sed potius defectus potius.

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, fit attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, fit attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, fit attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, fit attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, fit attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, fit attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, fit attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, fit attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, fit attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, fit attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, fit attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, fit attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, fit attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, fit attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, fit attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, fit attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

Et circa primum quaeruntur A

¶ Primo, Vtrum primum peccatum hominis deriuetur per originem in posterum.

¶ Secundo, Vtrum omnia alia peccata primi parentis, uel etiam aliorum parentum, per originem in posterum deriuentur.

¶ Tertio, Vtrum peccatum originale deriuetur ad omnes, qui ex Adam per uiam feminis generantur.

¶ Quarto, vtrum deriuaretur ad illos, qui miraculose ex aliqua parte humani corporis formarentur.

¶ Quinto, vtrum si femina peccasset, uero non peccante, traduceretur originale peccatum.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum primum peccatum primi parentis traducatur per originem in posterum.

AD PRIMUM sic proceditur. ¶ Vtrum, quod primum peccatum Primi parentis non traducatur ad alios per originem. Dicitur enim Ezechiel. 18. Filius non portabit iniquitatem patris, portaret autem, si ab eo iniquitatem traheret. ergo nullus trahit ab aliquo parentum per originem aliquod peccatum.

¶ 2 Preterea. Accidens non traducitur per originem, nisi traducto subiecto, eo quod accidens non transit de subiecto in subiectum; sed anima rationalis, quae est subiectum culpae, non traducitur per originem, ut in primo * ostensum est. ergo neque aliqua culpa per originem traduci potest.

¶ 3 Preterea. Omne illud quod traducitur per originem humanam, caret femine: sed semen non potest causare peccatum, eo quod caret rationali parte animae, quae sola potest esse causa peccati. ergo nullum peccatum potest trahi per originem.

¶ 4 Preterea. Quod est perfectius in natura, uirtuosius est ad agendum; sed caro perfecta non potest inficere animam sibi unitam, aliogn anima non posset emundari a culpa originali, dum est carni unita. ergo multo minus semen potest inficere animam.

¶ 5 Preterea. * Philosophus dicit in tertio Ethicorum, quod propter naturam turpes nullus increpat, sed eos qui propter desidiam, & negligentiam.

dicuntur autem natura turpes, qui habent turpitudinem ex sua origine. ergo nihil quod est per originem, est increpabile, neque peccatum.

SED CONTRA est, quod Apostolus dicit Roma. 5. Per unum hominem peccatum in hunc mundum intrauit: quod non potest intelligi per modum imitationis, uel incitationis propter hoc, quod dicitur Sapient. 2. Inuidia diaboli mors intrauit in orbem terrarum. restat ergo quod per originem a primo homine peccatum in mundum intrauit.

RESPOND. Dicendum, quod secundum fidem catholicam est tenendum, quod primum peccatum primi hominis originaliter transit in posterum: propter quod etiam pueri mox nati deferuntur ad baptismum tanquam ab aliqua infectione culpae ablucendi. Contrarium est autem heresis Pelagiana, ut patet per * Augustinum in plurimis suis libris. Ad inuestigandum autem qualiter peccatum primi parentis originaliter possit transire in posterum, diuersi diuersis uisibus processerunt.

¶ Quidam enim considerantes, quod peccati subiectum est anima rationalis, posuerunt, quod cum semine rationalis anima traducatur, ut sic infecta anima infecta anima deriuari uideantur. Alii uero hoc repudiantes tanquam erroneum, conati sunt ostendere, quomodo culpa animae parentis traducitur in prolem, et si anima non traducatur, per hoc quod corporis defectus traducuntur a parente in prolem: sicut leprosus generat leprosum, & podagricus podagricum, propter aliquam corruptionem feminis, licet talis corruptio non dicatur lepra, uel podagra. Cum autem corpus sit proportionatum animae, & defectus animae redundant in corpus, & e conuerso: simili modo dicitur, quod culpabilis defectus animae per translationem feminis in prolem deriuatur, quamuis semine actualiter non sit culpae subiectum. Sed

omnes huiusmodi uiae insufficientes sunt: quia dato quod aliqui defectus corporales a parente transeant in prolem per originem, & etiam aliqui defectus animae ex consequenti propter corporis indispotionem, sicut interdum ex fatuis fatui generantur: tamen hoc ipsum, quod est ex origine aliquem defectum habere, uideretur excludere rationem culpae, de cuius ratione est, quod sit uoluntaria. Vnde et positum, quod anima rationalis

liter: si tamen diligentius consideretur litera, dum arguitur insufficientia secunda uia, positio illa olim sua reprehenditur. Nam ubi tenet peccatum originale contrahi per originem, sicut podagram, uel stoliditatem, redundante in formam conditione materiae, & habere rationem culpae propter uoluntatem parentis. Hic autem licet de ipso uoluntario non fiat mentio referendo illam opinionem, subintelligitur tamen, ut patet, tanquam commune confesum ab omnibus, quod hoc est uoluntarium aliena uoluntate. Reprehenditur autem haec positio tanquam insufficientis, quia non saluat rationem uoluntarii etiam aliena uoluntate, sic quod sufficiat ad rationem culpae in hoc genito: quoniam totum hoc quod illa positio dicit acceptam, uerificatur de Sorte secundum se. Est namque secundum se habens conditiones formae coaptatas materiae conditionibus, uoluntarie adae uoluntate contractas ab eo: & tamen defectus lite non est culpa Sortis secundum se. Quia ergo operetur ad saluandum uoluntarium requisitum ad culpam huius absque propria uoluntate, ponere hunc hominem esse aliquid alienae uoluntatis, ut sic sit uoluntarius defectus uoluntate propria non secundum se, sed secundum quod membrum alterius, a quo inchoat haec culpa. Et hoc non positum est a praedictis positionibus ideo arguitur: & ponitur alia uia, qua saluatur sufficienter ratio uoluntarii per hoc, quod ponitur in Sorte hoc peccatum, ut est membrum Adae; & ex consequenti in ipso secundum se. In responsione ad tertium in eodem articulo nota, quod culpam esse uirtua-

Prima Secundae S. Thomae.

Li. 2. ca. 6. 9. ad Rom. co. 1. 1. 3. contra Inl. c. 1. a. me. co. 7. & lib. De. bo. per se uer. c. 11. & 12. co. 7.

Z liter

liter in semine accipiendum est concomitanter, & non principaliter. In semine namque est uirtualiter natura humana, quam concomitatur culpa originalis: ita quod non oportet aliquam intentionalem qualitatem in semine fingere, qua productionem sit culpa. Hoc enim nec somniauit author, cum culpa nihil entitatis sit, & concomitanter fiat, & sufficienter sit semen de cetero à natura destituta iustitia originali. Verba autem authoris in quaestione de Malo, quaestione quarta, articulo primo ad notum, non significant oppositum: sed quod priuatio iustitiae originalis in semine illo modo quo in semine saluatur, ex defectu spectat ad genus moris uirtualiter, non quia est actus moralis, sed quia tendit ad morale peccatum: & sic ista priuatio est quaedam intentio mali moralis, & malum morale est in ea intentionaliter, sicut color in aere, & anima in semine. Et tenet similitudo quo ad hoc, quia intentio ordinatur ad illud, cuius dicitur intentio, non quo ad essentia positua, cum hoc de priuatione dici non possit, etiam si fingendi detur licentia.

¶ Et haec de ista materia dicta sufficiant: quoniam euacuant omnes difficultates necessarias.

membra est aliquid ipsius hominis, propter quod uocatur peccatum humanum: ita peccatum originale non est peccatum huius personae, nisi in quantum haec persona recipit naturam à primo parente: unde & uocatur peccatum naturae, secundum illud Eph. 2. Eramus natura filii ire.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod filius dicitur non portare peccatum patris, quia non punitur pro peccato patris, nisi sit particeps culpe: & sic est in proposito. deriuatur. n. per originem culpa à patre in filium, sicut & peccatum actuale per imitationem.

AD SECUNDUM dicendum, quod etsi anima non traducatur, quia uirtus seminis non potest causare animam rationalem, mouet tamen ipsam dispositiue: unde per uirtutem seminis traducitur humana natura à parente in prolem, & simul cum natura naturae infectio. Ex hoc. n. fit iste q

traduceretur, ex hoc ipso quod infectio animae proles non esset in eius uoluntate, amitteret rationem culpa obligantis ad poenam, quia ut Philosophus dicit in tertio Ethicorum, Nullus improberabit caeco nato, sed magis miserabitur. Et ideo alia uia procedendum est dicendo, quod omnes homines qui nascuntur ex Adam, possunt considerari ut unus homo, in quantum conueniunt in natura, quam à primo parente accipiunt, secundum quod in ciuibus omnes homines, qui sunt uicini communitatis, reputantur quasi unum corpus, & tota communitas quasi unus homo. sicut etiam * Porphyrius dicit, quod participatione speciei plures homines sunt unus homo. Sic igitur multi homines ex Adam deriuati, sunt tanquam multa membra unius corporis: actus autem unius membri corporalis, puta manus, non est uoluntarius uoluntate ipsius manus, sed uoluntate anime, quae primo mouet membra. Unde homicidium, quod manus committit, non imputatur manus ad peccatum, si consideraretur manus secundum se ut diuisa corpore: sed imputatur ei in quantum est aliquid hominis, quod mouet à primo principio motiui hominis. Sic igitur inordinatio, quae est in isto homine ex Adam generato, non est uoluntaria uoluntate ipsius, sed uoluntate primi parentis, qui mouet motionem generationis omnes, qui ex eius origine deriuantur, sicut uoluntas anime mouet omnia membra ad actum. unde peccatum, quod sic à primo parente in posteros deriuatur, dicitur originale: sicut peccatum quod ab anima deriuatur, ad membra corporis, dicitur actuale: & sicut peccatum actuale quod per membrum aliquod committitur, non est peccatum illius membri, nisi in quantum illud

nascitur, confors culpe primi parentis, quod naturam ab eo sortitur per quandam generationis rationem.

AD TERTIUM dicendum, quod etsi culpa actu in semine, est tamen ibi uirtute humana natura, quam concomitatur talis culpa.

AD QUARTUM dicendum, quod semen est principium generationis, quae est proprius actus naturae animae per semem, quam per carnem iam perfectam quae iam determinata est ad personam.

AD QUINTUM dicendum, quod illud quod originem, non est increpabile, si consideretur ut nascitur secundum: se sed si consideretur prout fertur ad aliquod principium, sic potest esse increpabile, sicut aliquis qui nascitur, patitur ignominiam generis ex culpa alicuius progenitorum cauata.

ARTICVLVS II.

Utrum etiam alia peccata primi parentis, uel proximorum parentum traducantur in posteros.

AD SECUNDUM sic proceditur. Videtur quod etiam alia peccata uel ipsius primi parentis uel proximorum parentum traducantur in posteros. Pana enim nunquam debetur nisi culpe: sicut liqui puniuntur iudicio diuino pro peccato proximorum parentum, secundum illud Exod. 20. Esum Deus zelotes, uisitans iniquitatem patrum in filios in tertiam & quartam generationem. In iudicium humano in crimine laese maiestatis filii reddantur pro peccato parentum. ergo etiam in peccato proximorum parentum transit ad posteros.

¶ 2. Prater. Magis potest transferri in alterum id quod habet aliquis a seipso, quam id quod habet ex alio: sicut ignis magis potest calefacere, quam aqua calefacta: sed homo transfert in prolem per originem peccatum quod habet ab Adam. ergo multo magis peccatum quod ipse commisit.

¶ 3. Prater. Ideo contrahimus a primo parente naturam originale, quia in eo fuimus sicut in principio naturae, quam ipse corrupit: sed similiter fuimus in proximis parentibus, sicut in quibusdam naturae principis, quae etsi sit corrupta, potest adhuc magis corrumpi per peccatum, secundum illud Apoc. 17. Qui in sordibus est, sordescat adhuc. ergo filii contrahunt peccata proximorum parentum per originem, sicut & primi parentis.

SED CONTRA. Bonum est magis diffusiuum quam malum: sed merita proximorum parentum non traducuntur ad posteros. ergo multo magis peccata.

RESPON. Dicendum, quod * Augustinus haec questionem mouet in Enchir. & insolutam relinquit. Sed si aliquis diligenter attendit, impossibile est aliqua peccata proximorum parentum, uel etiam primi parentis praeter primum, per originem traducantur. Cuius ratio est, quia homo generatur in specie, non autem secundum indiuiduum. & ea quae directe pertinent ad indiuiduum, sicut peccata naturales actus, & quae ad eos pertinent, non traducuntur a parentibus in filios. Non. n. Grammaticus traducit in filium scientiam grammaticae, quam proprio studio acquisiuit: sed ea quae pertinent ad naturam speciei, traducuntur a parentibus in filios, nisi sit defectus naturae, sicut oculatus generat oculatum, nisi natura deficiat: & si natura sit fortis, et aliqua accidentia indiuidua propagantur in filios, principia ad dispositionem naturae.

Cap. 5. to. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.

natura, sicut uelocitas corporis, bonitas ingenii, & alia huiusmodi, nullo autem modo ea quae sunt pure personalia, ut * dictum est. Sicut autem ad personam pertinet aliquid secundum seipsam, & aliquid ex dono gratiae, ita etiam ad naturam potest aliquid pertinere secundum seipsam, scilicet quod causatur ex principis eius, & aliquid ex dono gratiae: & hoc modo iustitia originalis, sicut in primo dictum est, erat quoddam donum gratiae toti humanae naturae diuinitus collatum in primo parente, quod quidem primus homo amisit per primum peccatum. unde sic illa originalis iustitia traducta fuisset in posteros simul cum natura, ita etiam inordinatio opposita. Sed alia peccata actualia uel primi parentis, uel aliorum non corrumpunt naturam, quantum ad id quod nature est, sed solum quantum ad id quod personae est, id est secundum pronitatem ad actum, unde alia peccata non traducuntur.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod poena spirituali, sicut * Augustinus dicit in epistola ad Auitum, nunquam puniuntur filii pro parentibus, nisi communicent in culpa, uel per originem, uel per imitationem, quia omnes animae immediate sunt Dei, ut dicitur Ezech. 18. Sed poena corporali interdum iudicio diuino, uel humano puniuntur filii pro parentibus, in quantum filius est aliquid patris secundum corpus.

AD SECVDVM Dicendum, quod illud quod habet aliquis ex se, magis potest traducere, dum modo sit traducibile, sed peccata actualia proximorum perentum non sunt traducibilia, quia sunt pure personalia, ut * dictum est.

AD TERTIVM Dicendum, quod primum peccatum corrumpit naturam humanam corruptione ad naturam pertinente: alia uero peccata corrumpunt eam corruptione pertinente ad solam personam.

¶ Super questionis 81. articulum tertium.

ARTICVLVS III.

Utrum peccatum primi parentis transeat per originem in omnes homines.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, quod peccatum primi parentis non transeat per originem in omnes homines. Mors enim est poena consequens originale peccatum: sed non omnes procedunt seminaliter ex Adam, moriuntur illi enim, qui uiui reperiuntur in aduentum Domini, nunquam moriuntur, ut uidetur per hoc quod dicitur i. Thesal. 4. Nos qui uiuimus, non preueniemus in aduentum Domini eos qui dormierunt, ergo illi non contrahunt originale peccatum.

¶ 2. Praet. Nullus dat alteri quod ipse non habet; sed homo baptizatus non habet peccatum originale, ergo non traducit ipsum in prolem.

¶ 3. Praet. Donum Christi est maius; quam peccatum Adae, ut Apostolus dicit Rom. 5. Sed donum Christi non transit in omnes homines: ergo nec peccatum Adae.

SED CONTRA est, quod Apost. dicit Ro. 5. Mors in omnes pertransiit, in quo omnes peccauerunt.

RESPON. Dicendum, quod secundum fidem catholicam firmum tenendum, quod omnes homines, praeter solum Christum, ex Adam deriuati, peccatum originale ex Adam contrahunt: alioquin non omnes indigerent redemptione, quae est per Christum, quod est erroneum. Ratio autem sumi potest ex hoc, quod * supra dictum est, scilicet quod sic ex peccato primi parentis traducitur culpa originalis in posteros, sicut a uoluntate animae per motionem membrorum, traducitur peccatum actuale ad membra corporis. Manifestum est autem quod d peccatum actuale traduci potest ad omnia membra, quae nata sunt moueri a uoluntate. unde & culpa originalis traducitur ad omnes illos, qui mouentur ab Adam motione generationis.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod probabilius, & conuenientius tenetur, quod omnes illi, qui in aduentu Domini reperiuntur, moriuntur, & post modicum resurgent, ut in tertio plenius dicitur. Si tamen hoc uerum sit, quod alii dicunt, quod illi nunquam moriuntur, sicut Hieronymus narrat diuersorum opiniones in quadam epistola ad Minerium, de Resurrectione carnis, dicens illud est ad argumentum, quod illi etsi non moriuntur, est tamen in eis reatus mortis; sed poena aufertur a Deo, qui etiam peccatorum actualium poenas condonare potest.

AD SECVDVM dicendum, quod peccatum originale per baptismum aufertur reatu, in quantum anima recuperat gratiam quantum ad mentem: remanet tamen peccatum originale actu quantum ad fomitem, qui est inordinatio partium inferiorum anime, & ipsius corporis, secundum quod homo generat, & non secundum mentem: & ideo baptizati traducunt peccatum originale. Non enim parentes generant in quantum sunt renouati per baptismum, sed in quantum retinent adhuc aliquid de uetustate primi peccati.

AD TERTIVM dicendum, quod sicut peccatum Adae traducitur in omnes, qui ab Adam corporaliter generantur; ita gratia Christi traducitur in omnes, qui ab eo spiritualiter generantur per fidem, & baptismum: & non solum ad remouendam culpam primi parentis, sed etiam ad remouendum peccata actualia, & ad introducendum in gloriam.

Prima Secundae S. Thomae.

liter, an diuina dispensatione aliquis non moriatur: ita non spectat ad fidem, an aliquis ex speciali prerogatiua gratiae non incurrat actualiter originale peccatum: de utroque enim simul, inquit Apostolus ad Romanos quinto. Per unum hominem peccatum introiit in mundum, & per peccatum mors. Est igitur necessarium secundum catholicam fidem credere, quod omnis utriusque sexus ab Adam secundum rationem feminalem proneniens, ex ipsa sua generatione sit obnoxius peccato originali. & contra Pelagianos dicentes oppositum, Aug. diffinit, & diffinit. De solo autem Iesu Christo uerum est, quod ex ipsa generatione nulli obnoxius est peccato: iuxta uerbum Angeli ad beatam Virginem ante filii conceptionem, quae uocatur natiuitas in utero, dicens, Quod ex te nascetur, sanctum. & iuxta hunc sensum militat ratio auctoris scilicet quia aliter non indigerent redemptione, quae per Iesum Christum facta est. Si enim peccatum originale uel in actu, uel in necessitate habendi illud, quis non incurreret, non egeret redemptione, quod haereticum esset dicere: sed si omnes obnoxii sunt peccato originali, sufficit ad indigentiam redemptionis. Neque enim solum redemptione eget actualiter captiuus, sed etiam obnoxius captiuitati. Et haec bene notabis tu Thomista, ne nimio zelo, non secundum scientiam, accensus, quae erronea non sunt, cum de beatissimae Virginis conceptione disputas, aut praedicas. Secundum notandum est, quod licet, ut dictum est, ad fidem non spectet, tanquam necessarium credendum, utrum aliquis actualiter non habeat ex speciali gratia

Art. huius quaeit.

Incipit haec epistola in ipso professione & c. to. 3.

Z 2 ori-

originale peccatum, per hoc non excluditur quis spectare possit tanquam probabile, propter auctoritates sanctorum. In principio namque primae partis distinxit author, quomodo multipliciter aliqua spectent ad sacram theologiae: propter quod oportet sobrie se habere hominem in re hac, sicut & de actuali morte eorum, de quibus loquitur Apostolus primo ad Thesa. quarto & diabolicas amulationes, detractiones, rixaeque tam sub zelis, quam sub pietatis umbra, evitare, ac Spiritu sancto obicem non ponere iurando firmando hoc, vel illud.

ARTICVLVS IIII.

Utrum si aliquis ex humana carne formaretur miraculose, contraheret originale peccatum.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur, quod si aliquis formaretur ex carne humana miraculose, contraheret originale peccatum. Dicit enim quaedam glossa Gen. 3. q. in lumbis Adae fuit rota posteritas corrupta, quia non est separata prius in loco uirae, sed postea in loco exilij: sed si aliquis homo sic formaretur, sicut dictum est, caro eius separaretur in loco exilij. ergo contraheret originale peccatum.

¶ 2. Præter. Peccatum originale causatur in nobis in quantum anima inficitur ex carne: sed caro tota hominis est infecta. ergo ex quacumque parte carnis homo formaretur, anima eius inficeretur infectione originalis peccati.

¶ 3. Præter. Peccatum originale a primo parente peruenit in omnes, in quantum omnes in eo peccante fuerunt: sed illi qui ex carne humana formarentur, in Adam fuissent. ergo peccatum originale contraherent.

SED CONTRA est, quia non fuissent in Adam secundum seminalem rationem, quod solum causat translationem peccati originalis, ut Augustinus dicit 10. super Gen. ad litteram.

RESPONDEO. Dicendum, quod sicut iam dictum est, Peccatum originale a primo parente traducitur in posterum, in quantum mouentur ab ipso per generationem, sicut membra mouentur ab anima ad peccatum actuale. Non autem est motio ad generationem, nisi per uirtutem actiuam in generatione: unde illi soli peccatum originale contrahunt, qui ab Adam descendunt per uirtutem actiuam in generatione originaliter ab Adam deriuatam, quod est secundum seminalem rationem ab eo descendere. nam ratio seminalis nihil aliud est, quam uis actiua in generatione. Si autem aliquis formaretur uirtute diuina ex carne humana, manifestum est, quod uis actiua non deriuaretur ab Adam. unde non contraheret peccatum originale: sicut nec actus manus pertineret ad pec-

niti, quam constat non esse principium actiuum in generatione, nunc uero dicit, quod caro non inficit, nisi in quantum principium actiuum in generatione, non enim fuit actiuum simul.

¶ Ad hoc dicitur, quod carnis nomine, quatuor accipere potest, scilicet corpus, anima, et ex quo dicitur, quod caro non inficit, nisi in quantum principium actiuum in generatione, non enim fuit actiuum simul.

catum humanum, si manus non moueretur a uoluntate hominis, sed aliquo extrinseco mouente. AD PRIMVM ergo dicendum, quod Adam non fuit in loco exilij nisi post peccatum, unde non propter locum exilij, sed propter peccatum traducitur originalis culpa ad omnes, ad quos actiua eius generatio peruenit.

AD SECUNDVM dicendum, quod caro non inficit animam, nisi in quantum est principium actiuum in generatione, ut dictum est.

AD TERTIVM dicendum, quod ille qui formaretur ex carne humana, fuisset in Adam secundum corpulentam substantiam, sed non secundum seminalem rationem, ut dictum est, & ideo non contraheret originale peccatum.

ARTICVLVS V.

Utrum si Adam non peccasset, Eua peccante, filij originale peccatum contraherent.

AD QVINTVM sic proceditur. Videtur, quod si Adam non peccasset, Eua peccante, filij originale peccatum contraherent. Peccatum enim originale a parentibus contrahimus, in quantum in eis fuimus, secundum illud Apostoli Roma. 5. In quo omnes peccauerunt: sed sicut homo preexistit in patre suo, ita in matre. ergo ex peccato matris homo peccatum originale contraheret, sicut & ex peccato patris.

¶ 2. Præter. Si Eua peccasset, Adam non peccante, filij passibiles, & mortales nascerentur. Mater enim dat materiam in generatione, ut dicit Philosophus in secundo de generatione animalium. mors autem, & omnis passibilitas provenit ex necessitate materię: sed passibilitas, & necessitas moriendi sunt poena peccati originalis. ergo si Eua peccasset, Adam non peccante, filij contraherent originale peccatum.

¶ 3. Præter. Damascenus dicit in li. 3. quod Spiritus sanctus praeuenit in uirginem, de qua Christus erat absque peccato originali nasciturus, purgans eam; sed illa purgatio non fuisset necessaria, si infectio originalis peccati non contraheretur ex matre. ergo infectio originalis peccati ex matre trahitur; & sic Eua

9. dist. 21. q. 1. art. 2. ad 3. & dist. 37. q. 1. ar. 1. ad 4. & 3. dist. 2. q. 1. ar. 2. q. 2. ad 2. & mai. q. 4. ar. 7.

Ca. 19. & 20. tom. 3.

Ar. 1. & 3. huius quaest.

D. 370.

¶ Super questionis 87. articulum quartum.

IN articulo quarto eiusdem octuagesimae primae questionis in responsione ad secundum, dubium occurrit: quia author in secundo sent. & hic in articulo 2. ad 4. quartum, tenet animam infici ex carne, quae est pars ge-

¶ Super questionis 87. articulum quartum.

IN articulo quarto eiusdem octuagesimae primae questionis in responsione ad secundum, dubium occurrit: quia author in secundo sent. & hic in articulo 2. ad 4. quartum, tenet animam infici ex carne, quae est pars ge-

peccante, eius filii peccatum originale contrahent, A etiam si Adam non peccasset.

SED CONTRA est, quod Apost. dicit Rom. 5. Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit. Magis autem fuisset dicendum, quod per duos intrasset, cum ambo peccaverint, uel potius per mulierem, quae primo peccauit, si femina peccatum originale in prolem transmitteret. non ergo peccatum originale deriuatur in filios a matre, sed a patre.

RESPONDEO. Dicendum, quod huius dubitationis solutio ex praemissis patet. Dicitur est. n. supra, quod peccatum originale a primo parente traducitur, in quantum ipse mouet ad generationem naturam. unde dicitur est, quod si materialiter tantum aliquis ex carne humana generaretur, originale peccatum non contraheret. Manifestum est autem secundum doctrinam philosophorum, quod principium actuum in generatione est a patre, materiam autem mater ministrat. unde peccatum originale non contrahitur a matre, sed a patre. & secundum hoc, si Adam non peccante, Eua peccasset, filii originale peccatum non contraherent; e conuerfo autem esset, si Adam peccasset, & Eua non.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod in patre praesens filius sicut in principio actiuo: sed in matre si cur praecipuo materiali, & passiuo, ubi non est similis ratio.

AD SECUNDUM dicendum, quod quibusdam uidetur, quod Eua peccante, si Adam non peccasset, filii essent immunes a culpa: patenter tamen necessitatem moriendi, & alias passibilitates proueniens ex necessitate materiae, quam mater ministrat, non sub ratione poenae, sed sicut quosdam naturales defectus. Sed hoc non uidetur conueniens. Immortalitas enim, & impassibilitas primi status non erat ex conditione materiae, ut in primo dicitur est, sed ex originali iustitia, per quam corpus subdebatur animae, quantum anima esset subiecta Deo, defectus autem originalis iustitiae est peccatum originale. Si igitur Adam non peccante peccatum originale non transfunderetur in posterum propter peccatum Euae, manifestum est quod in filiis non esset defectus originalis iustitiae, unde non esset in eis passibilitas, uel necessitas moriendi.

AD TERTIUM dicendum, quod illa purgatio praenunciata in beata Virgine, non requirebatur ad auferendum transfusionem originalis peccati: sed quia oportebat ut Mater Dei maxima puritate niteretur. Non enim est aliquid digne receptaculum Dei nisi sit mundum, secundum illud Psal. 93. Domum tuam, Domine, decet sanctitudo.

QVAESTIO LXXXII.

De originali peccato quantum ad suam essentiam, in quatuor articulis diuisa.

DEINDE considerandum est de peccato originali, quantum ad suam essentiam.

ET CIRCA hoc quaeruntur quatuor.

Primo, Vtrum originale peccatum sit habitus.

Secundo, Vtrum sit unum tantum in uno homine.

Tertio, Vtrum sit concupiscentia.

Quarto, Vtrum equaliter sit in omnibus.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum originale peccatum sit habitus.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur, quod originale peccatum non sit habitus.

Originalis enim peccatum est carentia originalis iustitiae, ut Anselmus dicit in libro de Conceptu uirginali, & sic originale peccatum est quaedam priuatio: sed priuatio opponitur habitui. ergo originale peccatum non est habitus.

Præterea. Actuale peccatum habet plus de ratione culpae, quam originale, in quantum habet plus de ratione uoluntarii: sed habitus actualis peccati non habet rationem culpae, alioquin sequeretur, quod homo dormiens, culpabiliter peccaret. ergo nullus habitus originalis habet rationem culpae.

Præterea. In malis, actus semper praecedit habitum. Nullus enim habitus malus est infusus, sed acquisitus: sed originale peccatum non praecedit aliquis actus. ergo originale peccatum non est habitus.

SED CONTRA est, quod Augustinus dicit in libro de Baptismo puerorum, quod secundum peccatum originale paruuli sunt concupiscentes, etsi non sint actus concupiscentes, sed habitus dicitur secundum aliquem habitum. ergo peccatum originale est habitus.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra dictum est, duplex est habitus. Vnus quidem quo inclinatur

potentia ad agendum, sicut scientie, & uirtutes dicuntur habitus, & hoc modo peccatum originale non est habitus. Alio modo dicitur habitus dispositio alicuius naturae ex multis compositae, secundum quam bene se habet, uel male ad aliquid, & praecipue cum talis dispositio fuerit quasi in natura uersa, ut patet de ageritudine & sanitate, & hoc modo peccatum originale est habitus. Est enim quaedam inordinata dispositio proueniens ex dissolutione illius harmoniae, in qua consistebat ratio originalis iustitiae, sicut etiam ageritudo corporalis est quaedam inordinata dispositio corporis, secundum quam soluitur equalitas, in qua consistit ratio sanitatis. unde peccatum originale languor naturae dicitur.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sicut ageritudo corporalis habet aliquid de priuatione in quantum tollitur equalitas sanitatis, & aliquid habet positum, scilicet ipsos humores inordinate dispositos.

priuatione sumit inordinata dispositio, id est, dispositio priuata tali ordine, sequitur quod non sit habitus, sed priuatio peccatum originale, in tali inordinatione consistens. si uero sumitur contrarie, oportet assignare, quod sit illud positum fundans hanc contrarietatem.

Dubium secundum est, quomodo peccatum originale sit uere habitus, loquendo de habitu in ordine ad naturam, quia nulla est in nobis ex peccato originali qualitas superaddita siue in essentia, siue in potentia anime, ubi ponitur originale peccatum: constat enim habitum esse speciem qualitatis.

Dubium tertium est quomodo peccatum originale est languor naturae. Aut enim hoc dicitur de natura nostra absolute, aut donata iustitia originali. Non absolute: quia natura priuata originali iustitia, nullam habet imbecillitatem, sed est sibi ipsi relicta quod ad animam, & quo ad corpus: & sicut tendentia elementorum in propria non est languor naturae absolute: ita nec tendentia partium anime in propria: Nec de donata iustitia originali, quia cum natura nostra non differat a seipsa donata iustitia originali, nisi priuatione illius uoluntate Adae, non apparet in quo consistat iste languor.

Dubium quartum est in responsione ad primum, quomodo peccatum originale est habitus, corruptus. Nam habitus corruptus non est habitus, sicut nec albedo corrupta est albedo. Si igitur peccatum originale est habitus corruptus, falso dicitur esse in corpore, quod est habitus. Iy, enim corruptus, est conditio diminuens.

Ad primum horum dicitur, quod inordinatio sumitur contrarie. Est enim in nobis considerare partem

1. di. 5. q. 1. ar. 1. c. & di. 7. q. 1. ar. 1. ad 2. & 2. di. 3. q. 1. ar. 3. ad 2. & uer. q. 2. ar. 1. ad 2. & ma. q. 4. ar. 2. ca. 2. & 3. & 24.

Habetur ex ferm. 45. de tempore cog. 1. 10. & ex li. 6. contra Julianum c. 7.

q. 50. ar. 1.

